

İŞÇİ SAYISI VE CİRO OLARAK FİRMA BÜYÜKLÜĞÜNÜN İHRACATÇI OLMAYA ETKİSİ: AYDIN İLİ ÖRNEĞİ

Mehmet AYDINER*

ÖZ

Bu çalışmanın amacı firma büyüklüğü ile ihracatçı olma arasında ilişkinin olup olmadığı araştırmaktır. Firma büyüklüğü kriteri olarak işçi sayısı ve ciro büyüklüğü ölçütlerinin kullanıldığı bu çalışmada Aydın ilindeki 780 firmanın verileri kullanılmıştır. Yöntem olarak lojistik regresyonun kullanıldığı çalışmada ulaşılan sonuçlar, Aydın ilindeki firmalar için işçi sayısının bir birim artmasının firmanın ihracatçı olma ihtimalini 0.00148 yani %0.15 oranında artırdığını ve aynı şekilde ciro miktarının 1000 lira artmasının ihracatçı olma ihtimalini 0.0032 (%0.32) artırdığını göstermektedir. Aydın ilindeki sanayi sektöründe bulunan firmaların ihracatçı olma ihtimali tarım sektöründeki firmalardan daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler: *İhracatçı Olma, İhracat, Firma Büyüklüğü, Lojistik Regresyon*

JEL Kodları: *F13, F14*

EFFECT OF FIRM SIZE AS NUMBER OF EMPLOYEE AND ANNUAL REVENUE ON POSSIBILITY OF BECOMING EXPORTER: CASE OF AYDIN PROVINCE

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate whether there exists relation between firm size and being an exporter. The study uses data collected from 780 firms located in Aydın province. Number of employee and annual revevue of firms are used as a measure of firm size. Results obtained by using logistic regression indicate that one unit increase of firm size as number of employee increases possibility of becoming exporter about 0.15 % and 1000 TL increase in annual total income enhance the possibility of becoming an exporter around 0.32%. The possibility of becoming an exporter of firms in industry sector is higher than that of firms in agriculture.

Keywords: *Exporter, Export, Firm Size, logistic Regression*

JEL Classification Codes: *F13, F14*

1. GİRİŞ

İhracat ülkeler için başta gelirin, istihdamın, refahın artması gibi katkılar olmak üzere çok sayıda ekonomik ve sosyal getirisi olan bir faaliyettir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler, hem ülkenin gelişmişlik düzeyinin artırılması hem de bu gelişme sürecinin finansmanının sağlanması için ihracatlarını artırmaya çalışmaktadır. İhracatın artması için ülkeler mevcut ihracatçı firmalara ihracat miktarını artırmaları için çok sayıda yardım ve teşvik sağlarken, ihracatçı olmayan firmaların da ihracatçı olmaları dolayısıyla ihracat yapan firma sayısının artması için değişik teşvikler vermektedir.

Özellikle ticaretin liberalleşmesi ve dış ticaretin devlet eliyle yapılmasının bırakılarak bu faaliyetin özel firmalarca daha yoğun yapılmaya başladığı 1980 sonrası süreçte Türkiye, ihracatını ve ihracatçı sayısı artırmak için politika ve araçlar geliştirmiştir. Bu politikaların olumlu sonuçları son yıllarda daha belirgin olarak görülmeye başlanmıştır.

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında 50 milyon dolar seviyelerinde olan ihracatımız 2013 yılında 150 milyar doları aşmıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, ihracat hacmindeki bu büyük ilerleme ile birlikte ihraç ürünlerimizin yapısı da değişmiştir. Başlangıçta tarım ürünlerinin baskın olduğu ihracatımız içinde sanayi ve katma değeri yüksek malların oranı hızla artarak, 2013 yılı ihracatının yüzde 86'lık kısmı sanayi ürünlerinden, yüzde 11'i tarım ürünleri ve yüzde 1,8'i madencilik ürünlerinden oluşmuştur.

İhraç edilen ürün kalemindeki artışın yanında, ihraç edilen ülke ve pazar sayısı da artmıştır. TÜİK verilerine göre ülkemiz 2013 yılında 250 civarında ülke veya serbest ticaret bölgesine ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat firmalarının 1 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirdikleri ülke sayısı 1995'de 6'dan 2005'de 16'ya yükselirken 2013 yılında 1 milyar dolar ve üzerinde ihracat yapılan ülke sayısı 30'un üzerine, 500 milyon dolar düzeyinde ihracat yapılan ülke sayısı 50'yi aşmıştır.

İhraç ürünlerimizin yapısı ve pazar sayısındaki bu değişimin yanında ihracatçıların yapısı ve sayısı da değişmiştir. TÜİK verilerine göre, 2007 yılında 44.700 olan ihracatçı sayımız 2013 yılında 60.119'a ulaşmıştır. Bu firmalar içinde üst üste üç yıl veya daha fazla süre ihracat yapabilen firma sayısı da artmıştır. Üç yıl üst üste ihracat yapan firma sayısının 15 bin civarındadır.

Tablo1. Yıllara Göre Toplam İhracatçı Firma Sayısı ve Toplam İhracat (Bin\$)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Firma Sayısı	48 668	50 453	53 140	56.440	60.119	61.434*
İhracat	102 142	113 883	134 906	152.461	151.806	157.622

Kaynak:TÜİK

Firma sayısı artarken birden çok pazara ihracat yapan firma sayısı da artmıştır. TÜİK verilerine göre, 2009 yılında 21.662 firma tek ülkeye ihracat yaparken 7.934 firmanın 2 ülkeye, 8 bin 928 firmanın ise 3-5 ülkeye ihracat yaparken, 20 üzeri ülkeye ihracat yapan firma sayısının ise 1.697 olup ve bu firmalar ihracatın yarısından fazlasını gerçekleştirmiştir.

Bunların yanında belli eşik ihracat değerini aşan firma sayısı da artmıştır. 2013 yılında 1 milyar dolar sınırını 12 firma aşarken, 9 firma da bu rakama çok yakın ihracat gerçekleştirmiştir 100 milyon dolar ile 500 milyon dolar arasında ihracat gerçekleştiren firma sayısı 117 iken 50 milyon ile 100 milyon dolar arasında ihracat yapan 187 firma, 25 milyon ile 50 milyon dolar arası ihracat yapan 419 firma bulunmaktadır. Yine, 14 milyon dolar ile 25 milyon dolar arası ihracat yapan 254 firma vardır. 40.000 civarındaki firmanın ihracatı 100 bin doların altındadır.İhracatı 1 milyon doların üstünde olan firma oranı % 6 civarında olup 60.119 olan toplam ihracatçı firma sayısı düşünüldüğünde 1 milyon sınırı aşan yaklaşık 3600 firma bulunmaktadır.

2013 yılı için Türkiye ihracatının en çok ihracat yapan ilk bin firmasının yaklaşık 90 milyar dolarlık ihracat yaparken, bu ihracatın yüzde 85'ini ilk 500 ihracatçının, yüzde 15'lik bölümünün ise ikinci 500 ihracatçı firmanın gerçekleştirdiği görülmektedir. Türkiye'nin 150 milyar dolardan fazla olan toplam ihracatının yüzde 49 unu ilk 500 ihracatçı firmanın, yüzde 8,5'ini ikinci 500 ihracatçı firmanın ve yüzde 42,1'lik kısmını ise diğer ihracatçı firmaların gerçekleştirmektedir

Tablo2. Büyüklüklerine Göre Firmaların İhracatları (2011)

		Faaliyet Türü			
	Çalışan Sayısı	Sanayi	Ticaret	Diğer	Toplam
İhracat	0-9	3 728	15 040	1 665	20 435
	10-49	9 420	23 011	2 230	34 662
	50-249	15 931	8 443	789 145	25 164
	250+	50 899	2 567	728 337	54 195
	Bilinmeyen	51 710	131 359	42 460	225 529
	Toplam	80 031	49 194	5 456	134 682

Kaynak: TÜİK (2015)

2011 yılı itibariyle İhracatın %59,6'sı 0-249 kişi çalışan ve KOBİ olarak değerlendirilen girişimler tarafından gerçekleştirilmiştir. 0-9 arası çalışanı olan mikro girişimlerin ihracattaki payı %15,2 olurken, ihracatın %25,7'si 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler, %18,7'si 50-249 kişi çalışanı olan orta ölçekli girişimler ve %40,2'si 250+ kişi çalışanlı girişimler tarafından gerçekleştirilmiştir. Sanayi sektörü ihracatının %63,6'sı 250+ kişi çalışan büyük girişimler tarafından yapılmıştır. Ticaret sektörünün ihracatında ise %46,8 payla 10-49 kişi çalışan küçük ölçekli girişimler en yüksek paya sahip grup olmuştur.

Tablo3. Büyüklüklerine Göre İhracatçı Firma Sayıları (2011)

	Çalışan Sayısı	Faaliyet Türü			
		Sanayi	Ticaret	Diğer	Toplam
İhracat	0-9	6785	14633	3628	25 046
	10-49	10292	6718	2157	19 167
	50-249	4234	947	549	5 730
	250+	1103	173	248	1 524
	Bilinmeyen	122	688	218	1 028
	Toplam	22	23 159	6 800	52

Kaynak:TÜİK

2013 yılı itibariyle ülkemizdeki şirket sayısı 1.300.000 aşarken sanayi sicil belgeli firma sayısı 83.000 üzerindedir. (GTB,BSTB). İhracatçı firma sayısının 60 binler seviyesinde olduğu göz önüne alındığında Türkiye'deki firmaların ancak % 3-4'ü ihracatçı durumundadır. İhracatçı firma sayısının artması ihracatın artmasına katkıda bulunacağından ülkeler için ihracatçı firma sayısının artırılması önemli bir konudur. Firmaların ihracatçı olmalarını etkileyen çok sayıda dışsal ve içsel faktör vardır. İçsel faktörlerden olan işçi sayısı ve ciro olarak firma büyüklüğünün firmaların ihracatçı olmalarına ve ihracat performanslarına etkilediği bilinmektedir.

Bu çalışmada işçi sayısı ve ciro olarak firma büyüklüğünün firmanın ihracatçı olma ihtimaline etkileri araştırılmaktadır. Bu amaçla Aydın ilinde bulunan ve sanayi sicil belgesi sahibi 780 firmanın 2013 yılı verileri kullanılarak işçi sayısı ve ciro olarak büyüklüğün firmaların ihracatçı olma olasılıklarına katkısı araştırılmaktadır. Veriler Bilim ve Sanayi Bakanlığının 2013 yılı resmi kayıtları olup, mümkün olduğunca diğer kurumlardan alınan verilerle de karşılaştırılarak ve teyit edilerek kullanılmıştır.

Tablo4. Aydın Yıllara Göre İhracatçı Firma Sayısı ve İhracat(Bin \$)

		2009	2010	2011	2012	2013
Aydın	Firma	248	255	259	259	274
	İhracat	424.4	552.3	706.3	711.3	689.1

Kaynak: TÜİK

Aydın ilinde toplam 16 binden fazla firma bulunurken bu firmalardan 780 sanayi sicil belgesi sahibi olup bunlardan 274 tanesi ihracatçıdır. Sanayi sicil belgesi ihracat işlemlerinde avantaj sağladığından ihracat yapan firmaların tamamı bu belgeyi almaktadır. İhracatçı firmaların tamamı aynı zamanda sanayi sicil belgesi sahibi olan firmalar listesindedir.

Tablo5. Aydın İli Firma ve Sanayi Sicil Belgesi Sayısı (2013)

Şirket Sayısı	İhracatçı Sayısı	SS Belgesi	OSB Sayısı	Teşvik Bölgesi	Nüfus
16.930	274	780	7	2	1.020.957

Kaynak: GTB,BTSB

2. LİTERATÜR

İhracatçı olma ile firma büyüklüğü arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarda genel olarak büyük olan firmaların ihracatçı olma ihtimallerinin daha yüksek olduğu gösterilmiştir. Mittelstaedt (2003) bu farkın, dış ticaretin avantajları, dezavantajları ve seçenekler konusunda büyük firmaların küçük firmalara göre daha çok bilgi sahibi olmasından ve ihracat konusunda büyük firmalardaki karar alma sürecinin küçük firmalarınkinden ayrı olmasından kaynaklandığını bildirmiştir.

Cavuşgil (1981,1987) küçük firmaların ihracatçı olmaları ile büyük firmaların ihracatçı olmalarının farklı gerekçelere dayandığını bildirmiştir. Küçük firmaların bir konuda ihtisas sahibi oldukları için ihracata yöneldiklerini, buna karşın büyük firmaların ölçek ekonomisi avantajları nedeniyle ihracat kararı aldıklarını ifade etmektedir. Büyük firmaların küçüklere göre ihracatçı olmaya hızlı geçebildiğini ihracat sürecini daha ileri safhalara götürebilmede daha başarılı olduğunu, büyük firmaların ihracat yapmak için daha çok kaynak ayırabilmenin yanında ihracat fırsatlarını görebilme konusunda daha iyi olduklarını belirtmektedir.

Cavuşgil (1981,1987) ve Christensen, Rocha, Gertner (1987) firma büyüklüğü ile ihracat faaliyetinde bulunma arasında pozitif bir ilişkinin varlığını tespit etmişlerdir. Calof (1993) Kanada firmaları üzerinde yaptığı çalışmada firma büyüklüğünün ihracatçı olmanın pozitif ilişkili olduğunu, firma büyüklüğünün ihracatçı olma ve ihracat başarısı göstermede olumlu katkısı bulunduğunu belirtmiştir.

Firma büyüklüğü ile ihracatçı olma arasında pozitif ilişki olduğunu savunan çalışmalara karşın Bilkey ve Tesar (1977) ve Holden (1986) firma büyüklüğünün firmanın ihracat faaliyetinde bulunmasına az etkisinin olduğunu veya hiç etkisinin bulunmadığını bildirmiştir.

Firma büyüklüğü ile ihracatçı olma arasında pozitif etkinin bulunduğunu veya hiçbir etkinin bulunmadığını öne süren çalışmaların yanında, ihracatçı olabilmek için kritik bir büyüklük sınırının olduğunu ileri süren çalışmalarda bulunmaktadır.

Çavuşgil (1976) ancak belli aralıktaki firma büyüklüğünün ihracat faaliyetini etkilediğini dolayısıyla büyüklüğün mutlak olarak etkili olmadığını, belirli bir eşik üstünde büyüklüğün gerekli olduğunu, ihracatçı olabilmek için bir kritik büyüklük sınırının olduğunu, bu kritik değerin altında ihracatın verimli olmadığı ileri sürmüştür.

Mittelstaedt., Harben, Ward (2003) Güney Carolina eyaletindeki firmalar için yaptığı çalışmada ihracat için 20 çalışan alt sınır büyüklüğünün olduğunu, bu büyüklükten daha küçük olanların ancak beşte birinin, 500 den fazla çalışanı olanların dörtte üçünün ihracat yaptığını belirtmiştir

Bonaccorsi (1992) İtalyan firmaları üzerine yaptığı çalışmada firma büyüklüğü ile ihracatçı olma eğilimi arasında pozitif bir ilişki bulunurken toplam satış içindeki ihracat payı olarak ifade ettiği ihracat yoğunluğu arasında negatif bir ilişki bulmuştur. Calof (1993) Kanada'da bulunan firmalar üzerine yaptığı çalışmasında firma büyüklüğü ile ihracat yoğunluğu arasında ters bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir.

Denizli'de faaliyet gösteren 500 işletme üzerinde yapılan çalışmada Sarı ve Bardakçı (2005) firma büyüklüğü ile ihracatçı olma ve firma büyüklüğü ile ihracat yoğunluğu arasında ilişki olup olmadığı analiz etmiştir. Çalışma firma büyüklüğünün ne ihracatçı olup olmamaya, ne de ihracat yoğunluğuna etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Denizli'deki ihracatçı firmalar ile firma ölçeği arasında bir ilişki olmadığı tespit edilirken, hem büyük firmaların hem de küçük firmaların ihracatçı olabileceklerini bildirmiştir.

Literatürdeki firma büyüklüğü ile ihracatçı olma arasındaki ilişkiyi inceleyen çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar karmaşık sonuçlar bildirmiştir. Bazı çalışmalarda firma büyüklüğü ile ihracatçı olma arasında pozitif ilişki tespit edilirken, bazılarında negatif ilişki tespit edilmiş, bazı çalışmalarda da iki değişken arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı belirtilmiştir. Literatürde bulunan çalışmalar ve sonuçları Caloff (1993) tarafından derlenmiştir.

Tablo 6: Firma Büyüklüğü İhracatçı Olma Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Bazı Çalışmalar

Cavusgil ve Nevin (1981)	473	ABD	Küçük	Satış/ Çalışan	Anlamsız
Hester (1985)	54	ABD	Küçük/Ort	Satış	Anlamsız
Bilkey ve Tesar (1977)	423	ABD	Hepsi	Çalışan Sayısı	Karışık
Hirsch (1971)	500	Dan.Hol	Orta/büyük	Çalışan sayısı	Karışık
Cavusgil (1976)	473	ABD	Küçük/Ort	Çalışan Sayısı	Karışık
Burton ve Schlegelmilch	310	İng./Alm	Hepsi	Satış/Çalışan	Karışık
Lall ve Kumar ([1981)	100	Hindistan	Büyük	Satış	Pozitif
Kaynak ve Kothari (1984)	329	Kanada/AB	Küçük/Ort	Satış/Çalışan	Pozitif
Malzehzadeh,Nahavandhi	296	ABD	Hepsi	Satış/İşçi Sayı	Pozitif
Small Bus. Research Trust	1022	İngiltere	Hepsi	Satış	Pozitif
Cavusgil, Bilkeyve Tesar	473	ABD	Küçük/Ort	Satış	Pozitif
Cavusgil (1984)	70	ABD	Hepsi	Satış	Pozitif
MalzehzadehNahavandhi	361	ABD	Hepsi	Satış	Pozitif
Muglerand Miesenbock	360	Avusturya	Küçük/Ort	Çalışan sayısı	Pozitif
Bonaccorsi (1992)	8810	İtalya	Hepsi	Çalışan Sayısı	Pozitif
Cavusgil and Naor (1987)	310	ABD	Küçük/	Çalışan Sayısı	Pozitif
Christensen, Gertner (1987)	152	Brezilya	Hepsi	Satış	Pozitif
Holzmuller ve Kasper (1991)	103	Avusturya	Küçük/Ort	Çalışan Sayısı	Pozitif

Kaynak: Calof, J.L. (1993)

3. METODOLOJİ:

Firmaların finansal güçlerinin göstergesi yıllık ciroları ile üretim güçlerinin önemli bir parçası olan işçi sayısı büyüklük ölçütü olarak alınmıştır. Bu ölçütler değişik çalışmalarda sıkça kullanılan ölçütlerdir. Bu kriter bazında büyüklüklerinin firmaların ihracatçı olmalarına katkıda bulunup bulunmadığı lojistik regresyon kullanılarak incelenecektir. Bu amaçla kullanılan model:

Firmanın ihracat yapma ihtimali:

$$P = 1/(1 + e^{-\sigma}) \quad (1)$$

$$\sigma = \beta_0 + \beta_1 F + \beta_2 C + \beta_3 S + \varepsilon, \quad (2)$$

P : Firmanın ihracat yapma ihtimali

E : Firma İhracatçı ise= E=1; Diğer Halde E=0

F : Firma Büyüklüğü İşçi Sayısı

C : Ciro Miktarı

S : Tarım Sektöründe ise; ST=1, Sanayi Sektöründe ise ST=0

4. BULGULAR:

Aydın ili için işçi sayısının bir birim artması firmanın ihracatçı olma ihtimalini 0.00148 oranında yani % 0.15 oranında artırmaktadır. Aynı şekilde ciro miktarının 1000 lira artması ihracatçı olma ihtimalini 0.0032 (%0.32) artırmaktadır.

Bu sonuçlara göre, Aydın ilindeki firmalar için işçi sayısı ve ciro olarak firma büyüklüğü arttıkça ihracatçı olma ihtimalleri artmaktadır. Bu sonuç günlük hayattaki gözlemlere ve beklentiye uygundur. Firmanın büyüklüğünün ciro olarak artması ihracat için yapılacak olan personel istihdamı, pazar araştırması, numune verilmesi, tanıtım yapılması vb gibi ilk faaliyet masraflarını yüklenen gücünü artırmaktadır. Ciro büyüklüğünün artmasının daha çok sayıda imkan genişlenmesini beraberinde getirdiği bilinmektedir.

Tablo 7: İhtimaller Oranı

Değişken	İhtimaller Oranı	P-Değeri
İşçi Sayısı	1.0014874	0.000
Ciro Miktarı	1.0032	0.002
Sektör Tarım	0.9512516	0.839

Tablo8. Katsayılar

Değişken	Katsayı	P-Değeri
İşçi Sayısı	0.014764	0.000
Ciro Miktarı	2.37e-08	0.002
Sektör Tarım	-0.0499766	0.839

İşçi sayısının artmasını firmanın üretim miktarının ve gücünün artmasının bir temsilcisi olarak almak mümkündür. Firmaların ekonomik teori içinde rasyonel karar almaları ve kar maksimizasyonu yapmalarını beklendiğinden işçi sayısı artırmasının işçi maliyetinden daha çok bir gelirin beklenildiğinin işaretidir.

Aydın ili için; işçi sayısının artması ve cironun artmasının firmaların ihracatçı olmalarına olumlu katkı yapan faktör olduğu tespit edilirken firmanın faaliyette bulunduğu sektörün ihracatçı olmaya istatistiki olarak anlamlı bir katkısı bulunamamıştır. Marjnlere bakıldığında tarım sektöründe faaliyet gösteren bir firma için ihracatçı olma ihtimali %46 iken sanayi sektöründeki bir firma için olasılık %45 dir. Bu yönüyle faaliyet gösterilen sektörün Aydın ilinde ihracatçı olmaya özel bir katkısı yoktur.

Tablo 9: Marjinler

Değişken	Olasılık	P-Değeri
Sektör Tarım	0.464788	0.000
Sektör Sanayi	0.452381	0.000

5. SONUÇ

Aydın ilinde 2013 yılı sanayi sicile kayıtlı 780 firmanın verileri kullanılarak yapılan çalışmada işçi sayısı ve ciro olarak firma büyüklüğünün firmaların ihracatçı olmalarına etkisi araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Aydın ilindeki firmalar için işçi sayısı olarak firma büyüklüğünün artması firmanın ihracatçı olma ihtimalini artıran bir faktördür.

İşçi sayısında bir artış firmanın ihracatçı olma ihtimalini % 0.014874 artırmaktadır. Ciro miktarı firmalar için kriteri olarak alındığında cironun bin TL artması firmanın ihracatçı olma ihtimalini % 0.0032 artırmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar bu çalışmaya benzer şekilde mikro veri kullanan Mittelstaedt., Harben, Ward (2003) tarafından ulaşılan sonuçlarla uyumludur. Mittelstaedt., Harben, Ward (2003) de firma büyüklüğünün artmasının ihracatçı olma ihtimalini artırdığını göstermiştir. Bu çalışmanın sonuçları aynı şekilde Cavusgil (1981,1987) ve Christensen, Rocha, Gertner (1987), Bonaccorsi (1992) sonuçları ile de benzerlik göstermektedir.

Firmaların buldukları sektörün ihracatçı olma ihtimaline anlamlı bir katkısı yoktur. Çalışmada Aydın ilindeki firmalar tarım sektörü ve sanayi sektörü olarak tasnif edilmiştir. Sonuçlar firmanın tarım sektöründe olmasının veya sanayi sektöründe olmasının ihracatçı olma ihtimaline katkısı olmadığını göstermektedir.

Küçük firmaların hem ihracata yönelik kaliteli ve yüksek hacimde üretim yapabilmelerinin güç olması, ARGE ve teknolojik yatırımları gerçekleştirmelerinin zorlayıcı olması ve ihracat için katlanılması gereken tanıtım, pazarlama vb. başlangıç giderlerini finanse etmelerinin çoğunla mevcut

imkanlarını aşması nedeniyle büyük firmalar ihracatçı olma konusunda daha avantajlıdır. Bu sebeple politika yapıcıların firmaların birleşmelerine teşvik etmelerinin yararlı olacaktır.

Bu çalışma Türkiye’de firmaların ihracatçı olması konusunu mikro veri kullanarak araştıran bilindiği kadarıyla ilk çalışmadır. Bu sebeple araştırmacıların bu konuda daha çok çalışması ve literatürün genişletilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Kamu kurumlarında mevcut olan mikro verilere araştırmacılara erişim imkanının sağlanmasının ve araştırmaların hem ülke geneli hem de bölgesel bazda ihracat ve ihracatçı olma konusundaki daha çok bilimsel üretim yapmalarının politika yapıcılara ve etkin politikalar geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Arbaugh, J., Camp, S., ve Cox, L.,(2008) “Why Don't Entrepreneurial Firms Internationalize More?”
Journal of Managerial Issues, 20(3), 366-382
- Bilkey, W.J. (1978) “An attempted integration of the literature on the export behaviour of firms.”
Journal of International Business Studies 9 (1), 33-46.
- Bilkey,W.J. ve Tesar,G. (1977)“The Export Behavior of Smaller-Sized Wisconsin Manufacturing Firms, ” Journal of International Business Studies 8(2), 93-98.
- Bonaccorsi, A. (1992)“On the Relationship Between Firm Size and Export Intensity,” Journal of International Business Studies 23(4), 605-656.
- Calof, J.L. (1993) “The Impact of Size on Internationalization,” Journal of Small Business Management 31(4), 60-69.
- Calof, J.L.(1994) “The Relationship Between Firm Size and Export Behavior Revisited” Journal of International Business Studies Vol.25 No.2 (2nd Qtr., 1994) s.367-387
- Cavusgil, S. T., Bilkey,W. ve Tesar.G. (1979) “A note on the export behavior of firms: Exporter profiles”.Journal of International Business Studies, Spring/Summer9:1 -97.
- Cavusgil, S.T. (1976) “Organizational Determinants of Firms’ Export Behavior: An Empirical Analysis,” Ph.D. Dissertation, University of Wisconsin.
- Cavusgil, S.T. (1982) “Some Observations on the Relevance of Critical Variables for Internationalization Stages,” in Export Management: An International Context. Eds. M.R. Czinkota and G. Tesar. New York: Praeger.
- Czinkota, M.R., ve Johnson,W.J (1983) “Exporting: Does Sales Volume Make a Difference?” Journal of International Business Studies 14(Spring/Summer), 147-153.

- Christensen, C., De Rocha, A. ve Gertner, R. (1987) “An Empirical Investigation of the Factors Influencing Export Success of Brazilian Firms,” *Journal of International Business Studies* 18(Fall), 61-77.
- Mittelstaedt, J.D., Harben, G.N. ve Ward, W.A. (2003). “How small is too small? Firm size as a barrier to exporting from the United States.” *Journal of Small Business Management* 41 (1), 68-84.
- Kaynak, E. ve Kothari, J. (1984) “Export Behavior of Small and Medium-Sized Manufacturers,” *Management International Review* 2, 61-69.
- Sarı, A. ve Bardakçı, A. (2005) “Firma Büyüklüğünün İhracat Üzerindeki Etkilerinin Araştırılmasına Dönük Bir Çalışma: Denizli Örneği”, *İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi Sosyal ve Siyaset Konferansları Dergisi Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş’a Armağan Özel Sayısı*, 50. Kitap s:1159-1171, 2005
- Wolff, J.A. ve Pett, T.L. (2000) “Internationalization of Small Firms: An Examination of Export Competitive Patterns, Firm Size and Export Performance,” *Journal of Small Business Management* 38(2), 34-47

İnternet Kaynakları:

GTB (2015) <http://risk.gtb.gov.tr/istatistikler/istatistikler> (13.05.2015)

TİM (2015) <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-rakamlari.html> (22.04.2015)

TÜİK (2015) <http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=search&araType=vt> (26.01.2015)